

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра токсикологічної та аналітичної хімії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи ЛНМУ ім. Данила Галицького

Ірина Солонинко доц. Ірина СОЛОНИНКО

2023 р.

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВБ 1.30 ФАРМАЦЕВТИЧНІ АСПЕКТИ ТОКСИКОМАНІЇ**

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація»

**для студентів третього курсу фармацевтичного факультету
(денна, заочна форми навчання) у V - VI семестрах**

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
токсикологічної та аналітичної хімії
Протокол № 12
від « 21 » червня 2023 р.
Завідувач кафедри
Г. Галькевич доц. Галькевич І.Й.

Затверджено
профільною методичною комісією
з фармацевтичних та хімічних дисциплін
Протокол № 3
від « 27 » червня 2023 р.
Голова профільної методичної комісії
С. Білоус проф. Білоус С.Б.

Львів – 2023

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доц. Галькевич І.Й., завідувач кафедри;
доц. Костишин Л.П., ст. викл. к.фарм. н.
Крамаренко С.Ю., асист. к.фарм.н. Ігліцька С.І.,
асист. к.фарм.н. Дармограй Н.М., асист.
к.фарм.н. Осипчук Л.І., асист. Труш Г.С.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Піняжко О.Р. – завідувач кафедри фармакології, д. мед. н., професор

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової дисципліни «Фармацевтичні аспекти токсикоманії» складена відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація», освітньо-професійної програми «Фармація» за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація», спеціалізація 226.01 «Фармація».

Опис вибіркової дисципліни (анотація)

Програма з вибіркової дисципліни «Фармацевтичні аспекти токсикоманії» призначена для студентів вищих навчальних закладів фармацевтичного профілю України. Згідно навчального плану підготовки провізорів за освітнім рівнем «Магістр фармації», вивчення вибіркової дисципліни здійснюється на 3 курсі українською та англійською мовами (денна та заочна форми навчання), на вивчення якої відводиться 90 годин (3 кредити), розподіл яких наступний:

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			СРС	Рік навчання / семестр	Види контролю
	Всього кредитів / год	Аудиторних				
		Лекцій (годин)	Практичних занять (год)			
Денна форма навчання						
Фармацевтичні аспекти токсикоманії <i>Змістових модулів 1</i>	3,0 кредити / 90 год	10	20	60	III курс (5-6 семестр)	залік
Заочна форма навчання						
Фармацевтичні аспекти токсикоманії <i>Змістових модулів 1</i>	3,0 кредити / 90 год	4	4	82	III курс (5-6 семестр)	залік

Програма містить необхідний перелік знань, вмінь і навичок з урахуванням міжнародних вимог до кредитно-трансферної системи, міжнародних нормативних документів та стандартів, що регулюють професійну діяльність та підготовку магістра фармації.

Фармацевтичні аспекти токсикоманії є дисципліною прикладного характеру і її вивчення дозволяє оволодіти навиками діагностики токсикоманії і наркоманії, її видами та знанням організації наркологічної допомоги населенню.

Програма вибіркової дисципліни «Фармацевтичні аспекти токсикоманії» складається з вивчення та засвоєння поширення токсикоманії, наркоманії, алкоголізму та їх наслідків, системи організації наркологічної допомоги населенню, класів і видів наркоманії та токсикоманії, полінаркоманії та психотичних станів, профілактики лікування даного захворювання.

Предметом вивчення вибіркової дисципліни є засвоєння основних груп речовин, які зумовлюють виникнення токсикоманії, методів діагностики та надання першої долікарської допомоги при токсичних проявах.

Міждисциплінарні зв'язки:

«Фармацевтичні аспекти токсикоманії» як вибіркова дисципліна:

- а) базується на знаннях основ органічної хімії, нормальної фізіології, патологічної фізіології, першої долікарської допомоги;
- б) закладає основи вивчення біохімії, фармацевтичної та токсикологічної хімії і передбачає формування умінь застосування одержаних знань для вивчення спеціальних дисциплін у професійній діяльності.

1. Мета та завдання вибіркової дисципліни

1.1. Метою викладання вибіркової дисципліни «Фармацевтичні аспекти токсикоманії» є засвоєння студентами основ організації наркологічної служби в Україні і країнах Європи та вивчення основних груп фармацевтичних препаратів і речовин побутової хімії, зловживання якими стає причиною токсикоманії; оволодіння практичними навиками діагностики симптомів отруєнь; надання

першої невідкладної допомоги при зловживанні токсикоманічними речовинами; формування умінь та навичок проведення інформаційної роботи у практичній фаховій діяльності стосовно шкідливого впливу токсикоманічних речовин на здоров'я людини.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Фармацевтичні аспекти токсикоманії»

є:

- вивчення соціальних, фізіологічних і психологічних факторів, які є ведучими при етіології токсикоманії, наркоманії та алкоголізму;
- пошук раціональних прийомів і методів профілактики та лікування;
- аналіз причин смертності, викликані вживанням наркотичних та токсикоманічних речовин;
- аналіз поширення токсикоманії, наркоманії та алкоголізму серед населення різних вікових груп;
- планування та організація наркологічної допомоги (інформування) населенню.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

Згідно з вимогами Стандарту, дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

інтегральної:

Здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач у професійній фармацевтичній діяльності в тому числі дослідницького та інноваційного характеру, здійснення професійної діяльності на відповідній посаді, включаючи виготовлення/розробку ліків, їх зберігання, контроль якості, доставку, розподіл, видачу, забезпечення лікарськими засобами, а також консультування, надання інформації щодо лікарських засобів та моніторинг побічної дії та/або неефективності лікарської терапії; здійснення інновацій.

загальні (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність.
- ЗК 6. Здатність працювати в команді.
- ЗК 7. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.
- ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

- ФК 1. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації/промислової фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.
- ФК 3. Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК 4. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ФК 05. Здатність демонструвати і застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування та фундаментальні принципи фармацевтичної етики й деонтології.
- ФК 06. Здатність розробляти та впроваджувати систему управління якістю фармацевтичних підприємств згідно до вимог чинних Стандартів, здійснювати аудит якості та управління ризиками для якості фармацевтичної продукції.
- ФК 07. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики та попередження поширених, небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медикобіологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.
- ФК 08. Здатність забезпечувати раціональне застосування та консультування щодо рецептурних і безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту, фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації лікарських засобів шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності,

із врахуванням їх біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних і хімічних особливостей, показань/протипоказань до застосування, керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого.

ФК 10. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно з даними щодо їх клініко-фармацевтичних характеристик.

ФК 11. Здатність визначати лікарські засоби, ксенобіотики, токсини та їх метаболіти у біологічних рідинах та тканинах організму, проводити хіміко-токсикологічні дослідження з метою діагностики гострих отруєнь, наркотичного та алкогольного сп'янінь.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1	2	3	4	5	6
Інтегральна компетентність					
Здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач у професійній фармацевтичній діяльності в тому числі дослідницького та інноваційного характеру, здійснення професійної діяльності на відповідній посаді, включаючи виготовлення/розробку ліків, їх зберігання, контроль якості, доставку, розподіл, видачу, забезпечення лікарськими засобами, а також консультування, надання інформації щодо лікарських засобів та моніторинг побічної дії та/або неефективності лікарської терапії; здійснення інновацій.					
Загальні компетентності					
ЗК.1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати основні засади щодо соціальної взаємодії та громадської свідомості у професійній діяльності	Вміти ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини	Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії на основаній на гуманістичних і етичних засадах	Нести відповідальність за збереження здоров'я, зокрема щодо профілактики захворювань, раціонального призначення та використання лікарських засобів
ЗК.2	Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей	Спеціалізовані і уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефаківців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах.

		знань.			
ЗК. 3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання.	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти здобувати сучасні знання.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
ЗК. 4	Здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність.	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Здійснювати свою професійну діяльність використовуючи як державну, так і іноземну мову	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ЗК. 6	Здатність працювати в команді.	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти обирати стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи.	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісно і взаємодії.	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.
ЗК.7	Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.	Знати державну мову як усно так і письмово, а також іноземну мову для комунікації у професійній діяльності	Вміти використовувати навички комунікації як державною, так і іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової спрямованості і перекладати іншомовні інформаційні джерела	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за ефективну професійну діяльність як державною мовою, так і іноземною.
ЗК.8	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у	Знати норми спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, лікарями, пацієнтами,	Вміти володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та	Дотримуватися норм спілкування у професійній діяльності, володіти навичками спілкування	Нести відповідальність за вибір стратегії спілкування, здатність працювати в команді та норми спілкування

	загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	споживачами.	взаємопорозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.	для досягнення довіри та взаємопорозуміння	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
ФК 1	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації/промислової фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.	Знати та розв'язувати складні задачі фармації/промислової фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.	Вміти розв'язувати складні задачі фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються.	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів
ФК.3	Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	Знати проблеми фармації у з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.	Вміти розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.	Нести відповідальність за вирішення проблем фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.
ФК 4	Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Вміти доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Здатність доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Нести відповідальність за здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
ФК 5	Здатність демонструвати і застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування та	знати і використовувати у професійній діяльності знання	вміти використовувати у професійній діяльності	здатність встановлювати комунікаційні зв'язки у професійній	Нести відповідальність за знання нормативно-правових,

	фундаментальні принципи фармацевтичної етики й деонтології.	нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик	знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик	діяльності при розгляді нормативно-правових, законодавчих актів України.	законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик
ФК 6	Здатність розробляти та впроваджувати систему управління якістю фармацевтичних підприємств згідно до вимог чинних Стандартів, здійснювати аудит якості та управління ризиками для якості фармацевтичної продукції.	Знати усі види контролю якості лікарських засобів, вимоги до сертифікатів якості серії та якості аналізу враховуючи вимоги чинних нормативних документів.	Вміти здійснювати усі види контролю якості лікарських засобів; скласти сертифікати якості серії лікарського засобу та сертифікату аналізу враховуючи вимоги чинних нормативних документів, Державної фармакопеї України та результати проведеного контролю якості. Розробляти специфікації та методики контролю якості відповідно до вимог чинної ДФ України.	Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; здійснювати аудит якості та управління ризиками для якості фармацевтичної продукції.	Нести відповідальність за розробку та впровадження системи управління якістю фармацевтичних підприємств згідно до вимог чинних Стандартів, здійснювати аудит якості та управління ризиками для якості фармацевтичної продукції.
ФК 7	Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики та попередження поширених, небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до	Знати основні засади санітарно-просвітницької роботи серед населення з метою попередження та сприяння своєчасного виявлення та підтримання	Вміти проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики захворювань, сприяння своєчасного	Використовувати основні засади санітарно-просвітницької роботи серед населення щодо застосування лікарських засобів, що призводять до	Нести відповідальність за санітарно-просвітницьку роботу серед населення щодо застосування лікарських засобів, що призводять до

	лікування цих захворювань згідно з їхніми медикобіологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями	прихильності до лікування захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками.	виявлення та підтримання прихильності до лікування захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками.	наркотичної залежності	залежності
ФК 8	Здатність забезпечувати раціональне застосування та консультування щодо рецептурних і безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту, фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації лікарських засобів шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, із врахуванням їх біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних і хімічних особливостей, показань/протипоказань до застосування, керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого	Знати особливості оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.	Вміти здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу	Обґрунтовано здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу	Нести відповідальність за консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу
ФК 10	Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно з даними щодо їх клініко-фармацевтичних характеристик	Знати усі види контролю якості лікарських засобів, вимоги до сертифікатів якості серії та якості аналізу враховуючи вимоги чинних нормативних документів.	Вміти здійснювати усі види контролю якості лікарських засобів; скласти сертифікати якості серії лікарського засобу та сертифікату аналізу враховуючи вимоги чинних нормативних документів.	Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; здійснювати аудит якості та управління ризиками для якості фармацевтичної продукції.	Нести відповідальність за розробку та впровадження системи управління якістю фармацевтичних підприємств згідно до вимог чинних Стандартів, здійснювати аудит якості та управління ризиками для якості фармацевтичної продукції.

ФК 11	Здатність визначати лікарські засоби, ксенобіотики, токсини та їх метаболіти у біологічних рідинах та тканинах організму, проводити хімікотоксикологічні дослідження з метою діагностики гострих отруень, наркотичного та алкогольного сп'янінь.	Знати особливості визначення лікарських засобів, ксенобіотиків, токсинів та їх метаболітів у біологічних рідинах та тканинах організму з метою діагностики гострих отруень, наркотичного та алкогольного сп'янінь.	Вміти визначати вплив факторів, що впливають на процеси всмоктування, розподілу, депонування, метаболізму та виведення лікарського засобу з метою діагностики гострих отруень, наркотичного та алкогольного сп'янінь.	Обґрунтовано оцінювати наслідки зловживання токсикоманічними сполуками.	Нести відповідальність за організацію та проведення інформації серед населення про інтоксикацію токсикоманічними речовинами та їх шкідливий вплив.
----------	--	--	---	---	--

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- ПРН 01. Володіти спеціалізованими концептуальними знаннями у сфері фармації та суміжних галузях з урахуванням сучасних наукових здобутків і вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- ПРН 02. Критично осмислювати і аналізувати наукові та прикладні проблеми у сфері фармації.
- ПРН 03. Володіти спеціалізованими знаннями та уміннями/навичками для розв'язання професійних проблем і задач, у тому числі з метою вдосконалення знань та процедур у сфері фармації.
- ПРН 04. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проектів.
- ПРН 05. Оцінювати та забезпечувати якість та ефективність діяльності у сфері фармації у стандартних і нестандартних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності
- ПРН 07. Аналізувати необхідну інформацію щодо розробки та виробництва лікарських засобів, використовуючи фахову літературу, патенти, бази даних та інші джерела; систематизувати, аналізувати й оцінювати її, зокрема, з використанням статистичного аналізу.
- ПРН 08. Розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фармації, а також дотичні міждисциплінарні проекти з урахуванням технічних, соціальних, економічних, етичних, правових та екологічних аспектів.
- ПРН 09. Формулювати, аргументувати, зрозуміло і конкретно доносити до фахівців і нефахівців, у тому числі до здобувачів вищої освіти інформацію, що базується на власних знаннях та професійному досвіді, основних тенденціях розвитку світової фармації та дотичних галузей.
- ПРН 11. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів природного та синтетичного походження різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей та виду лікарської форми. Рекомендувати лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги та фармацевтичної опіки.
- ПРН 14. Обирати біологічні об'єкти аналізу, здійснювати визначення в них ксенобіотиків, токсинів та їх метаболітів; давати оцінку отриманим результатам.
- ПРН 15. Прогнозувати та визначати вплив факторів навколишнього середовища на якість та споживчі характеристики лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту, організовувати їх зберігання відповідно до фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання.

- ПРН 19. Розробляти технологічну документацію щодо виготовлення лікарських засобів, обирати раціональну технологію, виготовляти лікарські засоби у різних лікарських формах за рецептами лікарів і вимогами (замовленнями) лікувально-профілактичних закладів, оформлювати їх до відпуску.
- ПРН 20. Здійснювати фармацевтичну розробку лікарських засобів природного та синтетичного походження в умовах промислового виробництва.
- ПРН 21. Забезпечувати конкурентоспроможний рівень і ефективний розвиток фармацевтичних організацій, у тому числі з урахуванням результатів маркетингових досліджень і ринкових процесів на національному та міжнародному рівнях.
- ПРН 22. Забезпечувати та здійснювати контроль якості лікарських засобів та документувати його результати; оформляти сертифікати якості та сертифікати аналізу з урахуванням вимог чинного видання Державної фармакопеї України, методів контролю якості, технологічних інструкцій тощо; здійснювати заходи щодо запобігання розповсюдженню неякісних, фальсифікованих та незареєстрованих лікарських засобів.
- ПРН 23. Визначати основні хіміко-фармацевтичні характеристики лікарських засобів; обирати та/або розробляти методики контролю якості з метою їх стандартизації з використанням фізичних, хімічних, фізико-хімічних, біологічних, мікробіологічних та фармакотехнологічних методів згідно з чинними вимогами.
- ПРН 24. Використовувати дані клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень для здійснення моніторингу ефективності та безпеки застосування лікарських засобів.
- ПРН 25. Організовувати та проводити раціональну заготівлю лікарської рослинної сировини. Розробляти та впроваджувати заходи з охорони, відтворення та раціонального використання дикорослих видів лікарських рослин.
- ПРН 26. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

Результати навчання для дисципліни «Фармацевтичні аспекти токсикоманії»:

Знати:

- основні положення щодо організації наркологічної допомоги населенню;
- основні фази абстинентного синдрому та інтоксикації;
- наслідки зловживання токсикоманічними речовинами;
- психічні, поведінкові та соматоневрологічні розлади при токсикоманії і політоксикоманії;
- сполуки, що стають причиною токсикоманії, їх фізико-хімічні властивості.

Вміти:

- використовувати фахові знання у вирішенні практичних питань;
- проводити профілактичне інформування населення стосовно шкідливості різних видів токсикоманії;
- надавати першу допомогу при токсикоманічних отруєннях;
- самостійно працювати з навчальною і довідковою літературою;
- застосовувати основи фармацевтичної токсикоманії при вивченні профільних дисциплін.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС / 90 годин. Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-трансферною системою відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Програма дисципліни структурована на 1 змістовий модуль.

Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS – залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними модулів (залікових кредитів).

Змістовий модуль 1. Основи токсикоманії.

Тема 1. Предмет, завдання та цілі дисципліни «Фармацевтичні основи токсикоманії».

Організація наркологічної допомоги в Україні. Термінологія та класифікація в наркології.

Поняття токсикоманія, наркоманія, полінаркоманія, лікарська токсикоманія, лікарська залежність,

зловживання алкоголем. Психоактивні сполуки. Класифікації психоактивних засобів. Закономірності перебігу та синдромологія залежності від психоактивних речовин. Законодавчі акти.

Особливості формування токсикоманій в осіб з психічними розладами (пограничні стани, психопатії, алкоголізм, шизофренія, органічні порушення ЦНС та ін.).

Види токсикоманії. Класифікація токсикоманії за способом введення речовини в організм та від природи вживаних сполук.

Тема 2. Зловживання снодійними засобами (похідними барбітурової кислоти) та транквілізаторами (бензодіазепінового ряду). Механізм їх дії на організм, фармакокінетика. Біохімічні властивості препаратів цих груп. Гостра інтоксикація. Наслідки зловживання снодійними засобами та транквілізаторами. Клінічна картина токсикоманій. Фази абстинентного синдрому, спричинених цими засобами.

Тема 3. Токсикоманії, викликані нейролептиками. Токсикоманії внаслідок зловживання психостимуляторів та антидепресантів. Наслідки, викликані хронічною інтоксикацією психостимуляторами.

Тема 4. Зловживання холінолітичними засобами та антигістамінними препаратами (циклодол, атропін, солутан, димедрол та ін.). Токсикоманія, викликана зловживанням синтетичними анальгетиками, які не відносяться до наркотиків. Основні препарати цієї групи. Токсичні прояви.

Тема 5. Зловживання леткими речовинами. Класифікація летких розчинників, які застосовуються шляхом інгаляції. Продукти і товари, що містять компоненти летких органічних сполук (клеї, аерозолі, запальнички, плямовивідники, засоби для знежирення, рідини для зняття лаку, розчинники, фарби, лаки, бензин, маркери, коректори, амлінітрит), їх склад. Механізм дії на організм, фармакокінетика. Наслідки, викликані їх зловживанням. Наслідки хронічної інтоксикації інгалянтами. Токсикоманії при зловживанні інгалянтами.

Тема 6. Нікотинова та кофеїнова токсикоманії. Вміст кофеїну в кофеїністких продуктах та медикаментах. Механізм їх дії на організм та фармакокінетика. Симптоми інтоксикації. Наслідки зловживання для організму людини.

Тема 7. Дизайнерські наркотики. Полінаркоманія і політоксикоманія. Причини розвитку. Ускладнені токсикоманії. Токсикоманія, ускладнена алкоголізмом. Трансформація видів наркоманії та токсикоманії. Особливості формування і протікання. Особливості станів відміни.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин						
	Лекції		заняппрактичні		СРС		роботаІнд.
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	
1	2	1	2	1	4	8	5
Змістовий модуль 1. Основи токсикоманії.							
Тема 1. Предмет, завдання та цілі дисципліни «Фармацевтичні основи токсикоманії». Види токсикоманії. Класифікація токсикоманії.	2	1	2	1	4	8	
Тема 2. Токсикоманія, спричинена зловживанням снодійними засобами (похідними барбітурової кислоти) та транквілізаторами бензодіазепінового ряду.	2	1	2	1	8	10	

Тема 3. Токсикоманії, викликані нейролептиками. Токсикоманії внаслідок зловживання психостимуляторами та антидепресантами.	1		2	1	8	10
Тема 4. Зловживання холінолітичними засобами та антигістамінними препаратами (циклодол, атропін, солутан, димедрол та ін.). Токсикоманія, викликана зловживанням синтетичних анальгетиків, які не відносяться до наркотиків.	1		2		4	10
Тема 5. Зловживання леткими речовинами. Наслідки хронічної інтоксикації інгалянтами.	1		4		10	10
Тема 6. Ніотинова та кофеїнова токсикоманії. Симптоми інтоксикації. Наслідки зловживання для організму людини.	1		2		6	8
Тема 7. Дизайнерські наркотики. Полінаркоманія і політоксикоманія.	1	1	2		8	10
Тема 8. Токсикоманія, ускладнена алкоголізмом. Трансформація видів наркоманії та токсикоманії.	1	1	2	1	4	8
Поточний контроль засвоєння модуля 1			2		4	4
Підсумковий контроль засвоєння модуля 1. Залік з практичних навичок			2		4	4
Усього годин	10	4	20	4	60	82
Підсумковий контроль	залік					

Кількість годин для студентів денної та заочної форми навчання не передбачена

4. Тематичний план лекцій:

Денна форма навчання

№ з/п	Назва лекції	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи токсикоманії.		
1.	Організація наркологічної допомоги в Україні. Термінологія та класифікація в наркології. Поняття токсикоманія, наркоманія, полінаркоманія, лікарська токсикоманія, лікарська залежність, зловживання алкоголем. Психоактивні сполуки. Класифікації психоактивних засобів. Закономірності перебігу та синдромологія залежності від психоактивних речовин. Законодавчі акти. Особливості формування токсикоманій в осіб з психічними розладами (пограничні стани, психопатії, алкоголізм, шизофренія, органічні порушення ЦНС та ін.).	Індивідуальна робота
2.	Токсикоманія, спричинена похідними барбітурової кислоти та препаратами бензодіазепінового ряду. Механізм їх дії на організм, фармакокінетика. Біохімічні властивості препаратів цих груп. Гостра інтоксикація. Наслідки зловживання снодійними засобами та транквілізаторами. Клінічна картина токсикоманій. Фази абстинентного синдрому, спричинених цими засобами.	2
3.	Токсикоманії, викликані нейролептиками, психостимуляторами та антидепресантами. Зловживання холінолітичними засобами та антигістамінними препаратами (циклодол, атропін, солутан, димедрол та ін.). Токсикоманія, викликана зловживанням синтетичними	2

	анальгетиками, які не відносяться до наркотиків. Токсичні прояви. Наслідки хронічної інтоксикації цими сполуками.	
4.	Токсикоманії при зловживанні інгалянтами. Класифікація летких розчинників, які застосовуються шляхом інгаляції. Продукти і товари, що містять компоненти летких органічних сполук (клеї, аерозолі, запальнички, плямовивідники, засоби для знежирення, рідини для зняття лаку, розчинники, фарби, лаки, бензин, маркери, коректори, амлінітрит), їх склад. Механізм їх дії на організм, фармакокінетика. Наслідки, викликані їх зловживанням. Наслідки хронічної інтоксикації інгалянтами.	2
5.	Нікотинова та кофеїнова токсикоманії. Вміст кофеїну в кофеїні містких продуктах та медикаментах. Механізм їх дії на організм та фармакокінетика. Симптоми інтоксикації. Наслідки зловживання для організму людини. Дизайнерські наркотики. Полінаркоманія і політоксикоманія. Причини розвитку. Ускладнені токсикоманії. Токсикоманія, ускладнена алкоголізмом. Трансформація видів наркоманії та токсикоманії. Особливості формування і протікання. Особливості станів відміни.	2
Всього:		10

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва лекції	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи токсикоманії.		
1.	Організація наркологічної допомоги в Україні. Термінологія та класифікація в наркології. Поняття токсикоманія, наркоманія, полінаркоманія, лікарська токсикоманія, лікарська залежність, зловживання алкоголем. Психоактивні сполуки. Класифікації психоактивних засобів. Закономірності перебігу та синдромологія залежності від психоактивних речовин. Законодавчі акти. Особливості формування токсикоманій в осіб з психічними розладами (пограничні стани, психопатії, алкоголізм, шизофренія, органічні порушення ЦНС та ін.).	2
2.	Дизайнерські наркотики. Полінаркоманія і політоксикоманія. Причини розвитку. Ускладнені токсикоманії. Токсикоманія, ускладнена алкоголізмом. Трансформація видів наркоманії та токсикоманії. Особливості формування і протікання. Особливості станів відміни.	2
Всього:		4

5. Тематичний план практичних занять

Денна форма навчання

№	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи токсикоманії.		
1.	Предмет, завдання та цілі дисципліни «Фармацевтичні основи токсикоманії». Види токсикоманії. Класифікація токсикоманії.	2
2.	Токсикоманія, спричинена зловживанням снодійними засобами (похідними барбітурової кислоти) та транквілізаторами бензодіазепінового ряду.	2
3.	Токсикоманії, викликані нейрорептиками. Токсикоманії внаслідок зловживання психостимуляторами та антидепресантами.	2
4.	Зловживання холінолітичними засобами та антигістамінними препаратами (циклодол, атропін, солутан, димедрол та ін.). Токсикоманія, викликана зловживанням синтетичними анальгетиками, які не відносяться до наркотиків.	2
5.	Зловживання леткими речовинами. Наслідки хронічної інтоксикації інгалянтами.	4
6.	Нікотинова та кофеїнова токсикоманії. Симптоми інтоксикації. Наслідки зловживання для організму людини.	2
7.	Дизайнерські наркотики. Полінаркоманія і політоксикоманія.	2
8.	Токсикоманія, ускладнена алкоголізмом. Трансформація видів наркоманії та токсикоманії.	2
9.	Поточний контроль засвоєння модуля 1	2

10.	Підсумковий контроль модуля 1. Залік з практичних навичок.	2
	Всього:	20

Заочна форма навчання

№	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи токсикоманії.		
1.	Предмет, завдання та цілі дисципліни «Фармацевтичні основи токсикоманії». Види токсикоманії. Класифікація токсикоманії. Токсикоманія, спричинена зловживанням снодійними засобами (похідними барбітурової кислоти) та транквілізаторами бензодіазепінового ряду.	2
2.	Токсикоманії, викликані нейролептиками. Токсикоманії внаслідок зловживання психостимуляторами та антидепресантами. Зловживання холінолітичними засобами та антигістамінними препаратами (циклодол, атропін, солутан, димедрол та ін.). Токсикоманія, викликана зловживанням синтетичними анальгетиками, які не відносяться до наркотиків. Нікотинова та кофеїнова токсикоманії. Симптоми інтоксикації. Наслідки зловживання для організму людини.	2
	Всього:	4

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

Денна форма навчання

№ з.п	Тема СРС	К-сть годин
Змістовий модуль 1. Основи токсикоманії.		
1	Тема 1. Предмет, завдання та цілі дисципліни «Фармацевтичні основи токсикоманії». Види токсикоманії. Класифікація токсикоманії.	4
2	Тема 2. Токсикоманія, спричинена зловживанням снодійними засобами (похідними барбітурової кислоти) та транквілізаторами бензодіазепінового ряду.	8
3	Тема 3. Токсикоманії, викликані нейролептиками. Токсикоманії внаслідок зловживання психостимуляторами та антидепресантами.	8
4	Тема 4. Зловживання холінолітичними засобами та антигістамінними препаратами (циклодол, атропін, солутан, димедрол та ін.). Токсикоманія, викликана зловживанням синтетичними анальгетиками, які не відносяться до наркотиків.	4
5	Тема 5. Зловживання леткими речовинами. Наслідки хронічної інтоксикації інгалянтами.	10
6	Тема 6. Нікотинова та кофеїнова токсикоманії. Симптоми інтоксикації. Наслідки зловживання для організму людини.	6
7	Тема 7. Дизайнерські наркотики. Полінаркоманія і політоксикоманія.	8
8	Тема 8. Токсикоманія, ускладнена алкоголізмом. Трансформація видів наркоманії та токсикоманії.	4
9	Підготовка до поточного контролю Модуля 1	4
10	Підготовка до заліку з практичних навичок. Підготовка до підсумкового контролю модуля 1	4
	Всього:	60

Заочна форма навчання

№ з.п	Тема СРС	К-сть годин
Змістовий модуль 1. Основи токсикоманії.		
1	Тема 1. Предмет, завдання та цілі дисципліни «Фармацевтичні основи токсикоманії». Види токсикоманії. Класифікація токсикоманії.	8
2	Тема 2. Токсикоманія, спричинена зловживанням снодійними засобами (похідними барбітурової кислоти) та транквілізаторами бензодіазепінового ряду.	10
3	Тема 3. Токсикоманії, викликані нейролептиками. Токсикоманії внаслідок зловживання психостимуляторами та антидепресантами.	10

4	Тема 4. Зловживання холінолітичними засобами та антигістамінними препаратами (циклодол, атропін, солутан, димедрол та ін.). Токсикоманія, викликана зловживанням синтетичними анальгетиками, які не відносяться до наркотиків.	10
5	Тема 5. Зловживання леткими речовинами. Наслідки хронічної інтоксикації інгалянтами.	10
6	Тема 6. Нікотинова та кофеїнова токсикоманії. Симптоми інтоксикації. Наслідки зловживання для організму людини.	8
7	Тема 7. Дизайнерські наркотики. Полінаркоманія і політоксикоманія.	10
8	Тема 8. Токсикоманія, ускладнена алкоголізмом. Трансформація видів наркоманії та токсикоманії.	8
9	Підготовка до поточного контролю Модуля 1	4
10	Підготовка до заліку з практичних навичок. Підготовка до підсумкового контролю модуля 1	4
	Всього:	82

7. **Індивідуальні завдання** не передбачено примірним навчальним планом

8. Методи навчання

У методах організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності розрізняють словесні, наглядні (лекції, теоретична частина практичного заняття) та пошукові проблеми (підготовка до практичного заняття, тестування, модульний контроль, виконання індивідуальних завдань). Перевагу надають активним, інтерактивним методам та мультимедійному навчанню (мультимедійні лекції, навчальні фільми).

9. Методи контролю

При оцінюванні знань студентів надається перевага стандартизованим методам контролю: тестуванню, змістовий та підсумковий контроль модуля проходить у вигляді структурованих письмових робіт, структурованому контролю практичних навичок в умовах, що наближаються до реальних.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми, під час індивідуальної роботи викладача зі студентами для тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не входять до структури практичного заняття. Рекомендується застосовувати види об'єктивного (стандартизованого) контролю теоретичної та практичної підготовки студентів.

Форми поточного контролю:

- теоретичних знань – тестові завдання, індивідуальне опитування, співбесіда;
- практичних навичок і вмінь
- розв'язування типових і ситуаційних задач, написання формул фармацевтичних препаратів та індивідуальний контроль практичних дій;)
- виконання контрольної роботи в міжсесійний період (для студентів заочної форми навчання)

Підсумковий контроль здійснюється на останньому практичному занятті і включає контроль теоретичних знань, практичних навичок і вмінь, проводиться у вигляді контрольної роботи. Для студентів заочної форми навчання підсумковий контроль з дисципліни включає оцінку за виконання контрольної роботи.

На кожному занятті проводиться оцінювання рівня знань студентів за 4-ри бальною шкалою («5», «4», «3», «2») згідно з критеріями оцінювання поточної діяльності студента. Отримані оцінки конвертуються у відповідні бали.

10. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті засвоєння студентами навчального матеріалу.

10.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною). При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. На кожному практичному занятті студент відповідає на 10 тестів та 1 питання за темою практичного

заняття. Студент отримує оцінку за кожну тему для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

Критерії оцінювання:

Відмінно («5»). Студент правильно, чітко, логічно і повно відповідає на стандартизовані питання поточної теми, включно з питаннями самостійної роботи. Тісно пов'язує теорію з практичними навичками, вільно вирішує ситуаційні задачі підвищеної складності, вміє узагальнювати матеріал.

Добре («4»). Студент правильно і по-суті відповідає на стандартизовані питання поточної теми, самостійної роботи. Правильно використовує теоретичні знання при вирішенні практичних задач. Вміє вирішувати легкі і середньої складності ситуаційні задачі.

Задовільно («3»). Студент неповно, за допомогою додаткових питань, відповідає на стандартизовані питання поточної теми, лекційного курсу і самостійної роботи. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді і студент робить помилки. Студент вирішує лише найлегші задачі, володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження.

Незадовільно («2»). Студент не знає матеріалу поточної теми, не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові запитання, не розуміє змісту матеріалу. Під час відповіді і вирішенні задач робить значні, грубі помилки.

Оцінювання контрольної роботи, що виконується в міжсесійних період студентами заочної форми навчання проводиться шляхом оцінювання кожного завдання за 4-ри бальною (традиційною) шкалою. Оцінка за контрольну роботу складає середньоарифметичне значення оцінок за кожне завдання контрольної роботи і входить до суми балів за підсумковий контроль з дисципліни. Контрольна робота виконується та оцінюється згідно положення про контрольну роботу. Результати оцінювання відображаються в рецензії на контрольну роботу.

11. Форми підсумкового контролю успішності навчання (семестровий залік).

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисципліни за вибором «Фармацевтичні аспекти токсикоманії» формою підсумкового контролю є залік:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Для студентів *заочної форми навчання* при розрахунку кількості балів за дисципліну до оцінок поточного контролю додається оцінка за виконання самостійної поза аудиторної контрольної роботи.

Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = CA \times 120 / 5$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	5	4.97	4.95	4.92	4.9	4.87	4.85	4.82	4.8	4.77	4.75	4.72	4.7
200-бальна	200	199	198	197	196	195	194	193	192	191	190	189	188

шкала													
4-бальна шкала	4.67	4.65	4.62	4.6	4.57	4.52	4.47	4.45	4.42	4.4	4.37	4.35	4.32
200-бальна шкала	187	186	185	184	183	181	180	178	177	176	175	174	173
4-бальна шкала	4.3	4.27	4.24	4.22	4.19	4.17	4.14	4.12	4.09	4.07	4.04	4.02	3.99
200-бальна шкала	172	171	170	169	168	167	166	165	164	163	162	161	160
4-бальна шкала	3.97	3.94	3.92	3.89	3.87	3.84	3.82	3.79	3.77	3.74	3.72	3.7	3.67
200-бальна шкала	159	158	157	156	155	154	153	152	151	150	149	148	147
4-бальна шкала	3.65	3.62	3.57	3.55	3.52	3.5	3.47	3.45	3.42	3.4	3.37	3.35	3.32
200-бальна шкала	146	145	143	142	141	140	139	138	137	136	135	134	133
4-бальна шкала	3.3	3.27	3.25	3.22	3.2	3.17	3.15	3.12	3.1	3.07	3.02	3	Менше 3
200-бальна шкала	132	131	130	129	128	127	126	125	124	123	121	120	Недостатньо

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Формою підсумкового контролю навчання при вивченні дисципліни за вибором «Фармацевтичні аспекти токсикоманії» – є залік, який виставляється студенту, який виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою, відпрацював усі навчальні заняття та при вивченні модуля набрав кількість балів, не меншу за мінімальну.

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-ри бальну (національну) шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 25 % студентів
D	Наступні 30 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „A”, „B”, „C”, „D”, „E” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „E”.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні. Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

13. Методичне забезпечення

- навчальний контент (конспект лекцій, мультимедійні тексти лекцій, презентації);
- плани практичних занять, перелік ситуаційних задач для практичних занять
- завдання для самостійної роботи студентів:

Для підготовки до практичного заняття студент має згідно з переліком теоретичних питань, користуючись підручником, вивчити теорію з відповідної теми, дати письмову відповідь на запитання домашнього завдання, ознайомитись з контрольними запитаннями та ситуаційними завданнями і бути готовим відповісти біля дошки.

Завдання для контрольної роботи (заочна форма навчання)

1. Організація наркологічної допомоги в Україні. Загальні принципи діагностики наркоманій і токсикоманій.
2. Основні структурні одиниці наркологічної допомоги населенню в Україні. Диспансеризація хворих.
3. Основні методи діагностики наркоманій і токсикоманій: клінічна діагностика, лабораторна діагностика (аналітична діагностика, біохімічна діагностика). Скринінгові методи аналізу (попередній аналіз).
4. Епідеміологія, профілактика та методи боротьби з алкоголізмом, наркоманією, токсикоманією.
5. Зростання немедичного вживання психоактивних речовин. Правовий метод боротьби з наркоманією. Основні міжнародні договори з контролю над наркотиками і ПАР.
6. Координаторські структури в Україні та їхня діяльність. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.
7. Профілактична робота в суспільстві з попередження алкоголізму, наркоманії і токсикоманії.
8. Сформулюйте основні завдання, які вирішує наркологія.
9. Дайте визначення термінам «наркотик», «психотропна речовина», «психоактивна речовина».
10. В чому полягають медичний, соціальний і юридичний аспекти проблеми наркологічної термінології ?
11. Дайте визначення термінам «наркоманія», «токсикоманія». З чим пов'язана можливість трансформування діагнозу «токсикоманія» в діагноз «наркоманія» і навпаки ?
12. Великий наркоманічний синдром та його складові частини. Синдром зміненої залежності та його складові частини.
13. Дайте визначення поняттю «абстинентний синдром» та назвіть причину його виникнення.
14. В чому заключається синдром зміненої реактивності організму при захворюваннях на наркоманію і токсикоманію ? Наведіть приклади.
15. Дайте визначення поняттю «токсикоманічна (наркоманічна) інтоксикація». Взаємозв'язок токсикоманічної інтоксикації з гострим отруєнням ПАР.
16. Види класифікації наркотичних і психоактивних речовин.
17. Класифікація наркотичних і психоактивних речовин за походженням.
18. Наведіть приклади ПАР рослинного походження.
19. Наведіть приклади напівсинтетичних і синтетичних ПАР.
20. Класифікація ПАР за специфікою дії на організм. Наведіть приклади.

21. Класифікація ПАР за ступенем обмеження використання та обігу.
22. Назвіть основні групи наркотичних і психотропних речовин згідно національного «Переліку наркотичних, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, що підлягають спеціальному контролю у відповідності з чинним законодавством України».
23. Дайте визначення поняттю «прекурсор», що використовується в сфері контролю за обігом наркотичних і психотропних речовин. Наведіть приклади прекурсорів.
24. Класифікація ПАР за фізико-хімічними властивостями. Галузь використання вказаної класифікації.
25. Назвіть стадії наркоманії.
26. Назвіть етапи та методи лікування наркоманій і токсикоманій.
27. В чому полягає замісна підтримуюча терапія? Форми психотерапії при лікуванні наркоманій і токсикоманій.
28. Назвіть методи активної детоксикації організму при гострих отруєннях.
29. Організація наркологічної допомоги в Україні.
30. Методи діагностики наркоманій і токсикоманій.
31. Основні види заходів з профілактики алкоголізму, наркоманії і токсикоманії.
32. Висвітліть питання правового методу боротьби з наркоманією на міжнародному рівні.
33. В чому полягає правовий метод боротьби з наркоманією на національному рівні? Наведіть приклади основних заходів.
34. Роль профілактичної роботи в суспільстві з попередження алкоголізму, наркоманії і токсикоманії та її основні аспекти.
35. Визначення поняття «тютюнопаління».
36. Визначення поняття «нікотинова залежність». Стадії нікотинової залежності.
37. Токсикологічна характеристика нікотину. Застосування тютюну.
38. Токсична дія тютюнопаління на організм людини.
39. Симптоми гострого отруєння нікотином. Симптоми хронічного отруєння нікотином.
40. Невідкладна допомога при отруєнні нікотином. Фармакологічне лікування тютюнопаління.
41. Методи профілактики тютюнопаління.
42. Фармацевтичні аспекти та основи профілактики алкоголізму. Алкоголізм: поняття та визначення.
43. Алкоголь: хімічна та токсикологічна характеристика. Лікарські засоби, що містять алкоголь.
44. Сурогати алкоголю. Фізико-хімічні властивості та показники токсичності основних спиртів, що входять до складу алкогольних напоїв.
45. Різновиди етилового спирту. Біотрансформація етанолу. Отруєння етанолом.
46. Що являє собою алкоголізм? Що розуміють під поняттям «алкоголь»?
47. Фізико-хімічні властивості та застосування етанолу.
48. Токсикокінетика етанолу.
49. Токсикодинаміка етанолу.
50. Які основні фактори впливають на розвиток алкоголізму?
51. Абстинентний синдром та основні його ознаки.
52. Токсична дія етанолу на ЦНС.
53. Токсична дія етанолу на ШКТ та печінку.
54. Токсична дія етанолу на серцево – судинну та дихальну системи.
55. «Алкогольний синдром плода». Причини та основні прояви.
56. Дія етанолу на слизові оболонки ротової порожнини.
57. Класифікація алкоголізму згідно з клінічними стадіями розвитку захворювання.
58. Від яких факторів залежить прогноз захворювання на алкоголізм?
59. Взаємодія етанолу з лікарськими засобами.
60. Фізико-хімічні властивості та застосування метанолу. Токсична дія метанолу на організм.
61. Сивушне масло. Склад сивушних масел та їх токсична дія на організм людини.
62. Фізико-хімічні властивості та застосування етиленгліколю.
63. Чим обумовлена токсичність при отруєнні етиленгліколем?
64. Що розуміють під терміном «сурогати алкоголю»? Основні клінічні симптоми при отруєнні ними.
65. Клінічна картина при отруєнні етанолом. Перша допомога при отруєнні.
66. Гостре отруєння метанолом. Перша допомога при отруєнні.
67. Гостре отруєння етиленгліколем. Перша допомога при отруєнні.
68. Профілактика алкоголізму.
69. Загальна характеристика опіатів. Рослинні джерела опіатів.

70. Застосування опіатів в медицині.
71. Антидотна терапія при отруєнні оплатами.
72. Фази опійного абстинентного синдрому.
73. Перша допомога при отруєнні оплатами. Замісна терапія при лікуванні оплатної залежності.
74. Морфін. Загальна характеристика. Токсична дія на організм, симптоми інтоксикацій.
75. Кодеїн. Загальна характеристика. Токсична дія на організм, симптоми інтоксикацій.
76. Омнопон. Загальна характеристика. Використання в медицині.
77. Проблеми та основні причини наркоманії.
78. Амфетаміни: основні представники, дія на організм, перша допомога та лікування отруєнь.
79. Токсикологія галюциногенів та дисоціативних психоактивних речовин: ЛСД, псилоцин (псилоцибін), фенциклідин, кетамін, декстрометорфан.
80. Назвіть основні причини виникнення наркоманій.
81. Визначте поняття про фенілалкіламіни та вкажіть основні принципи їх класифікації.
82. Охарактеризуйте фенілалкіламіни природнього походження.
83. Вкажіть основні групи синтетичних фенілалкіламінів.
84. Зазначте основні фізіологічні ефекти від вживання фенілалкіламінів.
85. Охарактеризуйте токсичні ефекти від вживання амфетамінів та метамфетамінів при зловживанні ними.
86. Назвіть заходи надання допомоги та основні принципи лікування отруєнь амфетамінами та метамфетамінами.
87. Сформулюйте поняття про галюциногенні та дисоціативні психотропні речовини.
88. Зазначте основні фізіологічні ефекти від вживання диетиламіду лізергінової кислоти. В чому проявляється негативний вплив ЛСД на психіку та фізичне здоров'я людини ?
89. Назвіть найважливіші у токсикологічному відношенні галюциногени з групи похідних диметилтриптаміну. В чому полягає головна небезпека вживання псилоцину та псилоцибіну ?
90. Охарактеризуйте небезпеку та можливі наслідки від вживання фенциклідину.
91. Вкажіть основні наслідки зловживань та немедичного використання кетаміну.
92. Назвіть основні негативні наслідки немедичного вживання декстрометорфану.
93. Фармацевтичні аспекти вживання галюциногенів, амфетамінів та залежності від них.
94. Мотиви виникнення наркоманії. Наркоманія як проблема в Україні та світі.
95. Амфетаміни. Характеристика деяких представників: фенілалкіламіни, мескалін. Похідні амфетаміну і метамфетаміну, деякі токсикометричні та токсикокінетичні показники. Фізико-хімічні властивості.
96. Амфетаміни – психотропні стимулятори. Похідні амфетаміну – галюциногени.
97. Характеристика деяких галюциногенів: МДМА, ДОБ, ДОМ/СТР, ДОХ.
98. Токсична дія галюциногенів, токсикокінетика. Основні метаболіти.
99. Невідкладна допомога при отруєннях амфетамінами та метамфетамінами.
100. Дисоціативні психоактивні речовини: ЛСД, псилоцин, фенциклідин, кетамін.
101. Історія використання ЛСД. Способи застосування ЛСД, токсикокінетика.
102. Фенциклідини. Історія вживання. Дія на організм людини, токсикокінетика.
103. Кетамін. Зловживання кетаміном, токсикокінетика, фази отруєння
104. Історія вживання кокаїну. Фізико-хімічні властивості кокаїну.
105. Наркотичні засоби коки та застосування кокаїну.
106. Токсична дія кокаїну на організм людини і наслідки його вживання.
107. Методи профілактики та лікування кокаїнової наркоманії.
108. Кокаїн: рослинні джерела, фізико-хімічні властивості, хімічна будова.
109. Токсикологічне значення кокаїну та закономірності його поведінки в організмі.
110. Основні напрямки метаболізму кокаїну в організмі людини.
111. Токсикокінетичні характеристики кокаїну.
112. Токсична дія кокаїну на організм людини та симптоми отруєння кокаїном.
113. Основні заходи та методи, що застосовуються для профілактики та лікування кокаїнової наркоманії.
114. Історична довідка про вживання канабіноїдів. Фізико-хімічні властивості канабіноїдів.
115. Наркотичні засоби з рослин роду *Cannabis* та застосування канабіноїдів.
116. Токсична дія канабіноїдів на організм людини та наслідки вживання наркотичних засобів з коноплі.
117. Методи профілактики та лікування залежності від канабіноїдів.

118. Загальне поняття та історичні відомості про канабіноїди. Канабіноїди: рослинні джерела, фізико-хімічні властивості, хімічна будова.
119. Основні наркотичні засоби з коноплі, що мають розповсюдження серед наркоманів.
120. Синтетичні канабіноїди: спайси та курильні суміші.
121. Застосування канабіноїдів в медицині.
122. Токсична дія канабіноїдів на організм людини. Ознаки споживання наркотичних засобів з коноплі.
123. Токсикокінетичні характеристики канабіноїдів. Основи профілактики при вживанні канабіноїдів та залежності від них.
124. Методи детоксикації організму при отруєннях канабіноїдами та лікування канабіноїдної наркоманії.
125. Фармацевтичні аспекти вживання канабіноїдів і залежність від них. Основи профілактики.
126. Канабіс. Список №1 Постійного комітету за контролем наркотиків.
127. Історія вживання канабіноїдів. Маріхуана, гашиш.
128. Хімічний склад канабіноїдів. Канабінол (КБ), канабідол (КБД). Синтетичні речовини, структурні аналоги, що мають подібні фармакологічні ефекти (некласичні канабіноїди).
129. Характеристика деяких природних канабіноїдів: маріхуана, гашиш, гашиш на олія, банг, ганжа, сінсемілла, курильні суміші (спайси).
130. Способи застосування наркотичних засобів з коноплі. Застосування канабіноїдів в медицині: при онкозахворюваннях, хворобі Альцгеймера, анорексії, проти блювотний засіб.
131. Фармацевтичні аспекти вживання галюциногенів, амфетамінів та залежності від них.
132. Токсикологічне значення основних груп психотропних лікарських засобів.
133. Транквілізатори – похідні 1,4-бензодіазепіну: основні представники, дія на організм, перша допомога та лікування отруєнь.
134. Нейролептики – похідні фенотіазину: основні представники, дія на організм, перша допомога та лікування отруєнь.
135. Снодійні засоби – похідні барбітурової кислоти: основні представники, дія на організм, перша допомога та лікування отруєнь.
136. Токсикологічна характеристика та механізм токсичної дії похідних 1,4-бензодіазепіну.
137. Напрямки метаболізму похідних 1,4-бензодіазепіну.
138. Загальні принципи лікування отруєнь похідними 1,4-бензодіазепіну.
139. Міри профілактики отруєнь та зловживань похідними 1,4-бензодіазепіну.
140. До якої фармакологічної групи належать похідні фенотіазину. Їх роль у сучасній медицині.
141. Токсична дія фенотіазинів на організм та симптоми гострих та хронічних отруєнь.
142. Заходи першої допомоги при отруєннях фенотіазинами та основні напрямки лікування отруєнь.
143. Токсична дія на організм та симптоми гострих і хронічних отруєнь барбітуратами.
144. Характеристика клінічних стадій інтоксикації барбітуратами.
145. Заходи першої допомоги при отруєнні барбітуратами та основні напрямки лікування отруєнь.
146. Медичне застосування. Дози барбітуратів небезпечні для життя. Вплив барбітуратів на організм дитини.
147. Механізм токсичної дії. Ознаки передозування. Чотири клінічні стадії інтоксикації. Вплив барбітуратів на серцево-судинну систему; трофічні розлади, порушення функцій шлунково-кишкового тракту.
148. Діагностика сп'яніння снодійними. Прояви абстинентного синдрому при зловживання снодійними.
149. Лікування гострого отруєння, заходи першої допомоги. Профілактика повторного отруєння.

14. Рекомендована література

Основа (базова)

1. Баюрка С.В., Бондар В.С., Карпушина С.А., Погосян О.Г., Полуян С.М., Степаненко В.І., Шовкова З.В., Нетьосова К.Ю. Навчальний посібник з дисципліни фармацевтичні аспекти тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії і токсикоманії. Харків, 2017. – 210 с.
2. Воронцова М.В., Макаров В.Н., Бундюгова Т.В. Теорія деструктивності. Навчальний посібник. – Київ, 2014. – 360 с.

3. Воронов С.А. Токсикологічна хімія харчових продуктів та косметичних засобів: підручник / С.А. Воронов, Ю.Б. Стецишин, Ю.В. Панченко, В.П. Васильєв; за ред. проф. С.А. Воронова. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. - 316 с.
4. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, П86 В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К: ВСВ "Медицина", 2015. — 512 с.
5. Гофман А.Г. Клінічна наркологія. – Миклош. – 2003. – 215 с.
6. Клінічна патофізіологія: підручник / П.Ф. Литвицький. – Практична медицина, 2015. – 776 с.
7. Рогова Л.Н. Наркоманія и токсикоманія . Навч. посібник. – 2010. – 80 с.
8. Скрипніков А.М., Напрєєнко О.К., Сонник Г.Т. Наркологія: навчально-методичний посібник / Під заг. ред. д.мед.н. професора А.М Скрипнікова. – Полтава, 2005. – 424 с.
9. Шабанов П.Д., Штакельберг О.Ю. Наркоманії. – С-Пб. Лань, 2001. – 458 с.
10. Навчальний посібник «Фармацевтичні аспекти тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії і токсикоманії» -Харків, 2017. – 210 с.

Допоміжна

1. Андрєєва, Т. І. Красовський К.С. Тютюн і здоров'я.. – К., 2004. – 224 с.
2. Анічин, Є. М. Допомога наркозалежним в Україні [Електронний ресурс] : довід. реабілітаційних центрів. – К. : «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», 2014. – 68 с. – Режим доступу: <http://www.aidsalliance.org.ua/ru/library/our/2014/spravochnik2014.pdf>.
3. Варшавець, Н. Судово-медична експертиза гострих отруєнь пропіловими спиртами і спиртовмісними рідинами. Суд.-мед. експертиза. – 1986. – Т. 29, № 3. – С. 40–43.
4. Вергейчик, Т. Х. Токсикологічна хімія / Т. Х. Вергейчик. – 2009. – 400 с.
5. Корун О.М. Передумови та негативні наслідки розповсюдження наркоманії // Практична психологія та соціальна робота – 2004. - №10. – С. 10-11.

15. Інформаційні ресурси

- <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/12846>
<http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/9381/1/Antynarkotychna%20profilaktyka.pdf>
https://esu.com.ua/search_articles.php?id=71251
<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/1508/morfinizm>